

Wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument, B.S. 29 januari 2003

Hoofdstuk I. Algemene bepaling

Art. 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Hoofdstuk II. Definities en toepassingsgebied

Art. 2

§ 1.

Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° minnelijke invordering van schulden: iedere handeling of praktijk die tot doel heeft de schuldenaar ertoe aan te zetten een onbetaalde schuld te betalen, buiten iedere invordering op grond van een uitvoerbare titel om;

2° activiteit van minnelijke invordering van schulden: de, zelfs bijkomstige, beroepsactiviteit van iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, die bestaat in het minnelijk invorderen van onbetaalde schulden voor andermans rekening zonder te hebben bijgedragen tot het sluiten van de onderliggende overeenkomst, dan wel het minnelijk invorderen van tegen betaling overgenomen schulden [...];

3° consument: elke natuurlijke persoon die schulden heeft die vreemd zijn aan zijn handels-, beroeps- of ambachtelijke activiteit;

4° onderliggende overeenkomst: de overeenkomst die tot het ontstaan van de schuldvordering op de consument leidde.

§ 2.

[De artikelen 4, 8 tot 13 en 16 zijn niet van toepassing op de minnelijke invordering van schulden gedaan door een advocaat of een ministerieel ambtenaar of een gerechtelijk mandataris in de uitoefening van zijn beroep of ambt.]

§ 3.

Deze wet is van toepassing op de minnelijke invordering van schulden en op de activiteit van minnelijke invordering van schulden van de consument.

Hoofdstuk III. Minnelijke invordering van schulden van de consument

Art. 3

§ 1.

In het kader van een minnelijke invordering van schulden wordt iedere gedraging of praktijk die het privé-leven van de consument schendt of hem kan misleiden, alsook iedere gedraging of praktijk die een inbreuk maakt op zijn menselijke waardigheid, verboden.

§ 2.

Worden in het bijzonder verboden:

- elk geschrift dat, of elke gedraging die ertoe strekt verwarring te creëren omtrent de hoedanigheid van de persoon van wie het uitgaat, zoals in het bijzonder het geschrift dat verkeerdelijk laat uitschijnen dat het om een document gaat dat uitgaat van een gerechtelijke overheid, een ministerieel ambtenaar of een advocaat;
- elke mededeling die onjuiste juridische bedreigingen bevat, of die onjuiste inlichtingen over de gevolgen van een wanbetaling bevat;
- elke vermelding op een omslag waaruit blijkt dat de briefwisseling de invordering van een schuld betreft;
- de inning van niet voorziene of niet wettelijk toegestane bedragen;
- de stappen die worden ondernomen bij de bureu, de familie of de werkgever van de schuldenaar. Onder stappen wordt onder meer verstaan elke mededeling van inlichtingen of elke vraag om inlichtingen die verband houdt met de schuldvordering of met de solvabiliteit van de schuldenaar, onverminderd de handelingen gesteld in het raam van wettelijke inningprocedures;
- de invordering of poging tot invordering bij een persoon die niet de schuldenaar is;
- iedere poging tot inning in aanwezigheid van een derde, behalve wanneer dit gebeurt met instemming van de schuldenaar;
- alle stappen om de schuldenaar een wisselbrief te doen ondertekenen of om een overdracht van vordering of een schuldbekentenis te eisen;
- het belagen van de schuldenaar, die uitdrukkelijk en gemotiveerd heeft te kennen gegeven de schuld te betwisten;
- de telefonische oproepen en de huisbezoeken tussen tweeëntwintig uur en acht uur.

De Koning kan deze lijst aanvullen, wijzigen of aanpassen, op voordracht van de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren.

Hoofdstuk IV. De activiteit van minnelijke invordering van schulden

Art. 4

§ 1.

Er kan geen activiteit van minnelijke invordering van schulden worden uitgeoefend, zonder voorafgaandelijk bij het Ministerie van Economische Zaken te zijn ingeschreven.

De Koning stelt de nadere regels en de voorwaarden van deze inschrijving vast. Bij de aanvraag tot inschrijving wordt bewijs geleverd van het nakomen van de verplichting bepaald in § 2.

§ 2.

Ieder persoon die een activiteit van minnelijke invordering van schulden verricht, moet over voldoende waarborgen beschikken die hem vrijwaren voor de geldelijke gevolgen van zijn beroepsaansprakelijkheid, overeenkomstig de voorwaarden en regels die door de Koning vastgesteld worden.

Art. 5

Het is verboden aan de consument enige vergoeding te vragen, anders dan de overeengekomen bedragen in de onderliggende overeenkomst in geval van niet-naleving van de contractuele verbintenissen.

Art. 6

§ 1.

Elke minnelijke invordering van een schuld dient te starten met een schriftelijke ingebrekestelling gericht aan de consument.

Deze ingebrekestelling dient op een volledige en ondubbelzinnige wijze alle gegevens omtrent de schuldvordering te omvatten. Zij dient minstens de gegevens, opgesomd in § 2, te bevatten, en er kan maar tot andere invorderingstechnieken worden overgegaan na afloop van de in § 3 vastgestelde termijn.

§ 2.

In deze ingebrekestelling komen minstens de volgende gegevens voor:

1° de identiteit, [het ondernemingsnummer,] het adres, het telefoonnummer en de hoedanigheid van de oorspronkelijke schuldeiser;

2° [de naam of de benaming, het adres en, desgevallend, het ondernemingsnummer van de persoon die tot minnelijke invordering overgaat evenals de gegevens van het bevoegd toezichthoudend bestuur bij de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand & Energie;]

3° een duidelijke beschrijving van de verplichting die de schuld heeft doen ontstaan;

4° een duidelijke beschrijving en verantwoording van de bedragen die van de schuldenaar geëist worden, met inbegrip van de geëiste schadevergoedingen en nalatigheidsinteressen;

5° de vermelding dat, bij afwezigheid van reactie van de schuldenaar binnen de in § 3 gestelde termijn, de schuldenaar tot andere maatregelen tot invordering kan overgaan;

[6° ingeval de invordering gebeurt door een advocaat, een ministerieel ambtenaar of een gerechtelijke mandataris wordt volgende tekst in een afzonderlijke alinea toegevoegd, in het vet gedrukt en in een ander lettertype:

“Deze brief betreft een minnelijke invordering en geen gerechtelijke invordering (dagvaarding voor de rechtbank of beslag).”]

§ 3.

De ingebrekestelling vermeldt een termijn waarbinnen de schuldenaar aan de vordering kan voldoen zonder dat er bijkomende maatregelen ter invordering mogen worden genomen. Deze termijn bedraagt ten minste vijftien dagen, en vangt aan op de datum waarop de schriftelijke aanmaning wordt opgestuurd.

Art. 7

Ieder persoon die een huisbezoek verricht bij een consument in het kader van een activiteit van minnelijke invordering van schulden dient een schriftelijk document voor te leggen, dat naast de gegevens opgesomd in artikel 6, § 2, 1° tot 4°, de volgende vermeldingen dient te bevatten:

1° de naam van de persoon die zich ter plaatse aanmeldt;

2° de vermelding, in vet gedrukte letters en in een kader los van de tekst, dat de consument geenszins verplicht is het huisbezoek te ondergaan, en er op elk ogenblik een einde kan aan stellen. Deze mededeling dient eveneens verstrekt te worden bij het zich ter plaatse aanmelden.

Bij iedere volledige of gedeeltelijke betaling van een schuld tijdens het huisbezoek dient een ontvangstbewijs, met een verwijzing naar de betaalde schuld, te worden afgegeven.

Art. 8

Verboden is elke reclame voor een activiteit van minnelijke invordering die verwijst naar een inschrijving in de zin van deze wet.

Hoofdstuk V. Vordering tot staking

Art. 9

De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt het bestaan vast en beveelt de staking van een zelfs onder het strafrecht vallende daad die een inbreuk op de bepalingen van deze wet uitmaakt.

Art. 10

De vordering tot staking wordt ingesteld op verzoek van:

1° de belanghebbenden;

2° de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren;

3° een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid;

4° een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit voorzover zij voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 98, § 1, 4, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument.

In afwijking van de bepalingen van de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek, kunnen de verenigingen bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.

De artikelen 99 en 100 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument zijn van toepassing op de in het eerste lid bedoelde vordering tot staking.

Hoofdstuk VI. Opsporing en vaststelling van de verboden daden

Art. 11

§ 1.

Onverminderd de plichten van de officieren van gerechtelijke politie zijn de door de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren aangestelde ambtenaren bevoegd om de inbreuken op deze wet op te sporen en vast te stellen.

De processen-verbaal opgesteld door deze ambtenaren hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel. Een afschrift ervan wordt bij een ter post aangetekende brief met ontvangstmelding binnen dertig dagen na de datum van vaststellingen aan de overtreder toegezonden.

§ 2.

In de uitoefening van hun ambt mogen de in § 1 bedoelde ambtenaren:

1° binnentreden tijdens de gewone openings- of werkuren in de lokalen en vertrekken waar zij voor het vervullen van hun opdracht toegang moeten hebben;

2° alle dienstige vaststellingen doen, zich op eerste vordering ter plaatse de documenten, stukken of boeken die zij voor hun opsporingen en vaststellingen nodig hebben, doen voorleggen en daarvan afschrift nemen;

3° tegen ontvangsbewijs, beslag leggen op documenten, stukken of boeken noodzakelijk voor het bewijs van een inbreuk of om de mededaders of medeplichtigen van de overtredders op te sporen; bij ontstentenis van een bevestiging door het openbaar ministerie binnen tien werkdagen is het beslag van rechtswege opgeheven;

4° indien zij redenen hebben te geloven aan het bestaan van een inbreuk, in bewoonde lokalen binnentreden met voorafgaande machtiging van de rechter bij de politierechtbank. De bezoeken in bewoonde lokalen moeten tussen acht en achttien uur en door minstens twee ambtenaren gezamenlijk geschieden.

§ 3.

In de uitoefening van hun ambt kunnen de in § 1 bedoelde ambtenaren de bijstand van de politie vorderen.

§ 4.

De aangestelde ambtenaren oefenen de hun door dit artikel verleende bevoegdheden uit onder het toezicht van de procureur-generaal, onverminderd hun ondergeschiktheid aan hun meerderen in het bestuur.

§ 5.

In geval van toepassing van artikel 12, wordt het in § 1 bedoeld proces-verbaal pas toegezonden aan de procureur des Konings, wanneer aan de waarschuwing geen gevolg is gegeven.

In geval van toepassing van artikel 13, wordt het proces-verbaal pas toegezonden aan de procureur **des Konings, wanneer de overtreder niet is ingegaan op het voorstel tot minnelijke schikking.**

Art. 12

Wanneer is vastgesteld dat een handeling een inbreuk vormt op deze wet of op een uitvoeringsbesluit ervan, of dat zij aanleiding kan geven tot een vordering tot staking op initiatief van de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren, kan deze of de door hem met toepassing van artikel 11, § 1, eerste lid, aangestelde ambtenaar, een waarschuwing richten tot de overtreder waarbij die tot stopzetting van deze handeling wordt aangemaand.

De waarschuwing wordt de overtreder ter kennis gebracht binnen een termijn van drie weken volgend op de vaststelling van de feiten, bij een ter post aangetekende brief met ontvangstmelding of door de overhandiging van een afschrift van het proces-verbaal waarin de feiten zijn vastgesteld.

De waarschuwing vermeldt:

1° de ten laste gelegde feiten en de geschonden wetsbepaling of -bepalingen;

2° de termijn waarbinnen zij dienen te worden stopgezet;

3° dat, indien aan de waarschuwing geen gevolg wordt gegeven, ofwel de minister een vordering tot staking zal instellen, ofwel de met toepassing van artikelen 11, § 1, eerste lid, en 13 aangestelde ambtenaren respectievelijk de procureur des Konings kunnen inlichten, of de regeling in der minne bepaald in artikel 13 kunnen toepassen.

Art. 13

De hiertoe door de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren aangestelde ambtenaren kunnen, in het licht van de processen-verbaal die een inbreuk vaststellen op de bepalingen bedoeld in artikel 15, en opgemaakt zijn door de in artikel 11, § 1, eerste lid, bedoelde ambtenaren, aan de overtredders een som voorstellen waarvan de betaling de strafvordering doet vervallen.

Deze som mag niet hoger zijn dan het maximumbedrag van de geldboete bepaald in artikel 15, verhoogd met de opdecimen. De tarieven alsmede de modaliteiten van betaling en inning worden

vastgesteld door de Koning, op voorstel van de Minister tot wiens bevoegdheid Economische Zaken behoren.

Hoofdstuk VII. Sancties

Afdeling 1. Burgerrechtelijke sancties en strafbepalingen

Art. 14

Iedere betaling die verkregen wordt in strijd met de bepalingen van de artikelen 3, 4, 6 en 7, behalve in het geval van een kennelijke vergissing die de rechten van de consument niet schaadt, wordt beschouwd als geldig door de consument verricht ten opzichte van de schuldeiser, maar dient door de persoon die de activiteit van minnelijke invordering van schulden verricht, te worden terugbetaald aan de consument.

Heeft de invordering van een schuld betrekking op een geheel of ten dele onverschuldigd bedrag, in het bijzonder met toepassing van artikel 5, dan is degene die de betaling ontvangt ertoe gehouden het terug te betalen aan de consument, vermeerderd met de nalatigheidsinteressen te rekenen van de dag van de betaling.

Art. 15

§ 1.

Met geldboete van 26 tot 50.000 EUR worden gestraft:

1° zij die de bepalingen van de artikelen 3 tot 8 overtreden;

2° zij die de beschikking niet naleven van een vonnis of arrest gewezen op een vordering tot staking als bedoeld in artikel 9;

3° zij die het vervullen van de opdracht van de in artikel 11 genoemde personen met het oog op de opsporing en vaststelling van de inbreuken op deze wet, met opzet verhinderen of belemmeren.

Onverminderd de toepassing van de gewone regels inzake herhaling, wordt deze straf verdubbeld wanneer de inbreuk wordt begaan binnen vijf jaar te rekenen van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wegens een in dit artikel bepaald misdrijf.

§ 2.

In geval van veroordeling wordt de bijzondere verbeurdverklaring bedoeld in artikel 42, 3°, van het Strafwetboek steeds uitgesproken.

§ 3.

Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, is van toepassing op de bij dit artikel bedoelde inbreuken.

Afdeling 2. Administratieve sancties

Art. 16

§ 1.

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 13 en 15, kan de inschrijving bedoeld in artikel 4 door de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren, geschrapt of geschorst worden ten aanzien van de natuurlijke of rechtspersonen die niet meer voldoen aan één van de voorwaarden waarin de uitvoeringsbesluiten voorzien of die een bepaling van de wet of van haar uitvoeringsbesluiten miskennen.

§ 2.

De minister of zijn gemachtigde deelt zijn grieven vooraf aan de betrokkenen mee. Hij brengt hen ervan op de hoogte dat zij hun dossier kunnen raadplegen en dat zij over een termijn van twee weken beschikken om hun verdediging voor te dragen. De betrokkenen kunnen verzoeken om gehoord te worden door de minister of zijn gemachtigde.

De beslissing van de minister wordt aan de betrokkenen ter kennis gebracht bij een ter post aangetekende brief. Zij wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

§ 3.

De minister bepaalt de duur van de schrapping of de schorsing van de inschrijving, die niet meer mag bedragen dan één jaar te rekenen van de kennisgeving van de beslissing. Tijdens deze periode mogen de betrokkenen geen aan deze wet onderworpen activiteiten uitoefenen.

In geval van schrapping dienen zij een nieuwe inschrijving aan te vragen teneinde deze activiteiten te mogen uitoefenen.

§ 4.

De inschrijving kan niet worden toegekend aan, of behouden voor de personen tegen wie tot tweemaal toe een maatregel van schorsing of schrapping genomen is.

De inschrijving kan niet worden toegekend aan of behouden voor een rechtspersoon waarin het ambt van beheerder, zaakwaarnemer, directeur of gevolmachtigde bekleed wordt door een persoon als bedoeld in de eerste lid.

Hoofdstuk VIII. Slotbepalingen

Art. 17

In de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° artikel 39 wordt opgeheven;

2° in artikel 101, § 1, gewijzigd bij de wetten van 11 februari 1994 en 10 augustus 2001, wordt de bepaling onder 11° opgeheven.

Art. 18

Artikel 589 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 4 december 1990, 12 juni 1991 en 11 april 1999, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

(...)

Hoofdstuk IX. Inwerkingtreding

Art. 19

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de zesde maand na die waarin zij in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt, met uitzondering van de artikelen 4 en 16 die in werking treden op de datum die door de Koning wordt bepaald.